

De tio punkterna

Kriterierna varje kommun prövades mot, med skälet till var och en. Fyra följer direkt av författning. Sex är beviskrav som DNA TOMORROW har valt, och den skillnaden står utskriven.

LÄS DET HÄR FÖRST

Skalan mäter inte hur mycket barnen på en förskola rör sig. Den mäter i vilken utsträckning kommunen som huvudman genom sitt eget skriftliga material kan visa att den styr, följer upp och utvecklar rörelseuppdraget i läroplanen.

En kommun kan alltså ha förskolor där barnen rör sig mycket och ändå få låg poäng, och tvärtom. En låg siffra betyder att det inte går att veta — inte att barnen rör sig för lite.

Att det ska gå att visa är inte vårt påhitt. Skollagen 4 kap. 6 § säger att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. En huvudman som följt upp rörelsen har därför något att lämna ut.

Siffran till höger om varje punkt är hur många av de 251 bedömda kommunerna som tog den. Varje tal är räknat ur registret när den här filen byggdes.

FÖLJER DIREKT AV FÖRFATTNING

2 Rörelse återkommande under dagen

6 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

Läroplanen säger återkommande under dagen, inte en gång i veckan. Vi läser efter om kommunens egna ord säger mer än en gång om dagen, eller bara att rörelse förekommer.

5 Uppföljning som gäller rörelsemålet

64 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

Skollagen kräver att utbildningen följs upp mot målen. Punkten frågar om uppföljningen gäller rörelsen — inte om kommunen följer upp någonting överhuvudtaget.

6 Namngiven uppföljning på huvudmannanivå

23 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

Uppföljning som bara sker på varje förskola för sig visar inte om skillnaderna mellan dem är godtagbara. Lagen lägger ansvaret hos huvudmannen, och det är där frågan måste kunna besvaras.

10 Åtgärd som följt av uppföljningen, med datum

4 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

Skollagen 4 kap. 7 § säger att om det vid uppföljning kommer fram att det finns brister, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Skyldigheten utlöses alltså av en konstaterad brist, inte av varje uppföljning. Kravet på att åtgärden ska gå att tidfästa är däremot vårt eget: utan ett datum går det inte att skilja en åtgärd från en avsikt. En kommun som följt upp rörelsen och redovisat att den inte fann någon brist får säga det, och den redovisningen provas mot punkt 5 och 7.

Punkt 2 kommer ur läroplanen: barnen ska ges möjlighet att delta i " varierade fysiska aktiviteter återkommande under dagen". Punkt 5, 6 och 10 kommer ur skollagen 4 kap. 3, 5, 6 och 7 §§ — utbildningen ska följas upp mot de nationella målen, uppföljningen ska ske även på huvudmannanivå och dokumenteras, och när en brist kommer fram ska nödvändiga åtgärder vidtas. **Att åtgärden ska gå att tidfästa följer inte av lagen. Det kravet är vårt, och det står utskrivet vid punkt 10.**

BEVISKRAV SOM DNA TOMORROW HAR VALT

1 Eget dokument som säger något om rörelse

62 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

Ett beslut som bara finns i huvudet på någon försvinner när den personen slutar. Ett dokument går att följa upp, och det går att visa för en förälder som frågar.

3 Dokumentet säger något om miljö och material

31 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

Ett uppdrag utan förutsättningar är en önskan. Punkten frågar inte om kommunen köpt bollar, utan om den tagit ställning till var rörelsen ska ske och med vad — alltså om den gjort uppdraget möjligt att utföra.

4 Mätbart mål med ett målvärde

9 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

"Vi arbetar med rörelse" går inte att följa upp. "Trettio minuter varje dag på varje avdelning" går. Utan ett tal finns ingenting att jämföra utfallet mot, och uppföljningen blir en beskrivning i stället för en kontroll.

7 Rörelse som egen punkt med utfall

35 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

Rörelse som nämns inne i en löptext om hälsa går inte att spåra över tid. En egen punkt med ett utfall gör det möjligt att se om det blev bättre eller sämre än förra året.

8 Sammanställd jämförelse mellan förskolorna

8 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

I nästan varje kommun finns någon som brinner för rörelse och gör ett lysande arbete. Frågan är inte om den personen finns, utan hur många av barnen som får del av den. Utan en jämförelse mellan förskolorna ser huvudmannen bara den som hörs mest, och ett barn på en avdelning där ingen driver frågan syns aldrig.

9 Fortbildning för all personal

28 av 251

VAD PUNKTEN LETAR EFTER

Den som redan brinner behöver ingen fortbildning. Alla andra gör det. Punkten frågar om huvudmannen beställt kompetens till hela personalen, inte om några entusiaster gått en kurs. Fortbildning är också det pedagogerna själva efterfrågar oftast i vår enkät.

En kommun som saknar de här sex bryter inte mot någon bestämmelse. De är vad vi anser att en huvudman som menar allvar med rörelseuppdraget bör kunna visa. Ett beviskrav utan angivet skäl är en smaksak. Ett med angivet skäl går att pröva, och att bestrida — och skälet står vid varje punkt ovan.

Hur en punkt tas

En punkt tas när kommunens eget skriftliga material säger det som punkten kräver, och beläggs med ett till tre ordagranna citat ur kommunens egen fil. Ett nej kräver samma belägg som ett ja. Hela beviskravet, och räkningen bakom rikssnittet, står i A2.

En handling ger poäng bara i den del den faktiskt säger något om motorik och rörelse. En verksamhetsplan eller en allmän hänvisning till läroplanen ger ingen poäng, hur omfattande handlingen än är.

OM VI HAR BEDÖMT ER FEL

Skicka handlingen som visar något annat till kommun@dna-tomorrow.se. Vi läser den, publicerar den i sin helhet och uppdaterar sidan, och rättelsen anges med datum. En komplettering kan höja en poäng. Den sänker aldrig en poäng en kommun redan fått.

Källor

Läroplan för förskolan, Lpfö 18, i lydelse enligt SKOLFS 2025:23. · Skollagen 4 kap. 3, 5, 6 och 7 §§ om systematiskt kvalitetsarbete. · Antalet kommuner per punkt är räknat ur granskningens register vid bygget av den här filen, 251 bedömda kommuner. · Punktexterna och skälen är desamma som på sidan Punkterna på dna-tomorrow.se och läses ur samma källa.

Rättigheter. Granskningen får citeras fritt med källhänvisning till DNA TOMORROW Sverige. Tabeller, diagram och den underliggande kommundatabasen får inte återpubliceras i sin helhet eller till väsentlig del utan skriftligt medgivande. Databasen omfattas av katalogskydd enligt 49 § upphovsrättslagen. Kontakt: kommun@dna-tomorrow.se